

Més que aucells

Per **Xavier Canyelles**

Possiblement, durant les sortides de camp haurem trobat unes aranyes de gran mida, disposades cap per avall just en el centre d'una teranyina i amb les potes col·locades en forma de X. A part de la sorpresa, i tal vegada de l'esglai, sorprèn l'atractiu disseny cromàtic del seu abdomen. Aleshores hem localitzat una preciosa femella d'alguna de les nostres tres espècies d'aranyes del gènere *Argiope*. A Balears reben el nom popular de tarantes (encara que no tenen res a veure amb les veritaderes taràntules, de les quals també n'hi ha a les nostres illes),

aranyes de garriga, aranyes tigre, aranyes grogues, aranyes de retxes ...

Les aranyes són artròpodes i formen part del grup dels quelicerats. A diferència dels insectes, els quelicerats no tenen antenes i, en comptes de mandíbules pròpiament dites, disposen de quelicers. Els quelicers són bàsicament dues peces bucals mòbils disposades una vora l'altra, amb funcions de pinça i acabades en punta a l'extrem. Són molt útils per injectar suc digestiu a les seves preses i devorar-les després. Inoculen

verí a través de la punxa o ungla terminal, connectada a una glàndula productora d'aquesta substància.

Les aranyes tenen el cos diferenciat en dues grans parts: el prosoma i l'opistosoma. En el prosoma o part anterior hi ha sis segments, cada un amb diversos apèndixs. En el primer apèndix hi trobam el parell de quelicers, en el segon, el de palps (de funcions sensibles), i en els quatre restants un parell de potes marxadors a cada un. Tot plegat, és recobert i protegit dorsalment

Aranyes tigre o tarantes

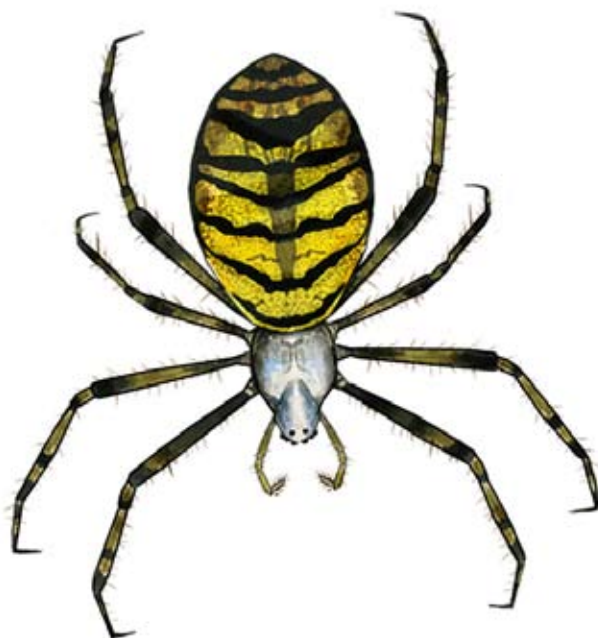
Els mascles són diminuts comparats amb les femelles. Són semblants però molt més estilitzats, amb l'abdomen allargat i estret. Acostumen a romandre als laterals de la gran teranyina. Després que el mascle li ha transferit el paquet d'esperma, la femella queda inseminada i aleshores el seu abdomen s'infla encara més. A la tardor realitza la posta envoltada d'una seda més forta i fosca, que dona lloc a una ooteca protectora dels ous. La femella acaba morint.

Devers el juny neixen les aranyetes, diminutes, que es reparteixen per la teranyina. Practiquen el canibalisme i van menjant petites preses. Només unes poques arribaran a adult.

Argiope bruennichi

Potes amb anells negres i amples, normalment quatre, no sempre presents a la base, amb el fons de color crema o groc pàl·lid.

Abdomen ovalat i convex, amb la superfície llisa. Disseny cromàtic a base de línies negres transversals, irregulars i ramificades, sobre un fons groc llimona.

Argiope trifasciata

Potes amb anells negres més estrets i nombrosos presents en tota la longitud, i fons de color crema o groc pàl·lid.

Abdomen no tan ovalat, apuntat posteriorment. Disseny més senzill a base de bandes transversals grogues, negres i platejades. En general, coloració més clara. La superfície és ondulada.

Argiope lobata

Potes en general més primes, amb anells negres, estrets i nombrosos, i fons de color blanc o groc pàl·lid.

Abdomen aplanat, de color totalment gris clar o blanc i amb els laterals fortament lobulats. S'aprecia una fina línia negra que perfila cada lòbul.

per una peça dura a mode de cuirassa, en què a la part anterior o cefàlica s'hi localitzen els ulls. Aquesta peça és platejada grisàcia en les *Argiope*, que disposen de vuit ulls (quatre centrals que formen un quadrat i dos parells de laterals).

Els palps són molt importants per detectar vibracions. Els dels mascles tenen modificacions per retenir-hi el paquet d'esperma (l'espermatòfor) abans de passar-lo a la femella. És una acció que realitzen quan la femella acaba d'efectuar una muda

i aleshores els seus quelicers són tous i no poden picar.

Les potes de les *Argiope* són llargues, primes i anellades i intercalen el color negre amb groc o gris pàl·lid. Cada pota està formada per 7 segments articulats.

L'opistosoma, que és bàsicament l'abdomen, consta d'uns tretze segments molt reduïts i fusionats, i envolta gran part dels òrgans interns. Exteriorment, a l'abdomen hi ha els estigmes, els porus genitals, l'orifici anal, les obertures traqueals i les fileres (estructures amb apèndixs sem-

Les nostres *Argiope* tenen una distribució mediterrània. A Balears, sembla que les tres espècies viuen a totes les illes, si bé la bibliografia cita *A. bruennichi* de Mallorca i Menorca, *A. trifasciata* de Mallorca, Menorca, Eivissa i Cabrera, i *A. lobata* de Mallorca, Menorca i Formentera.

El seu hàbitat està format per vegetació baixa, tant seca com verda, a garrigues, jardins i boscos oberts, preferentment assolellats. Aquestes aranyes no es desplacen per terra, sempre confien en la seva teranyina, que no abandonen, i com a molt corren entre la vegetació.

Mai ataquen l'ésser humà, ni cap altre gran mamífer o aucell. La seva picadura és en tot cas molt accidental i així i tot no cal témer-la, ja que produeix els efectes semblants al de dues picades d'abella sobre la pell humana, sense més efectes.

blants a cues, connectades a les glàndules de producció de seda).

Quant a l'estructura de la teranyina, és de tipus orbicular, amb un filament principal més gruixut i transversal. Els filaments centrals són prims però resistents i des del centre parteixen dues estructures blanques en forma de ziga-zaga, una cap a dalt i l'altra cap a baix. La funció exacta d'aquest disseny (anomenat estabilitment) no està aclarida, però tot apunta que és un atractiu per les preses, ja que reflecteix la llum del Sol.